

III

(Akty przygotowawcze)

RADA

WSPÓLNE STANOWISKO (WE) NR 8/2007

przyjęte przez Radę w dniu 13 czerwca 2007 r.

w celu przyjęcia decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającej na lata 2007–2013 program szczegółowy „Wymiar sprawiedliwości w sprawach cywilnych” jako część programu ogólnego „Prawa podstawowe i wymiar sprawiedliwości”

(2007/C 171 E/01)

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, w szczególności jego art. 61 lit. c) i art. 67 ust. 5,

uwzględniając wniosek Komisji,

stanowiąc zgodnie z procedurą określoną w art. 251 Traktatu ⁽¹⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Wspólnota postawiła sobie za cel utrzymanie i rozwijanie przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, w której zapewniony jest swobodny przepływ osób. W tym celu Wspólnota powinna przyjąć, między innymi, środki w dziedzinie współpracy sądowej w sprawach cywilnych niezbędne dla prawidłowego funkcjonowania rynku wewnętrznego.
- (2) W ślad za poprzednimi programami, takimi jak Grotius ⁽²⁾ i projekt Robert Schuman ⁽³⁾, rozporządzeniem Rady (WE) nr 743/2002 ⁽⁴⁾ ustanowiono na lata 2002–2006 ogólne ramy działań Wspólnoty w celu ułatwienia wprowadzenia w życie współpracy sądowej w sprawach cywilnych.

⁽¹⁾ Opinia Parlamentu Europejskiego z dnia 14 grudnia 2006 r. (dotychczas nieopublikowana w Dzienniku Urzędowym), wspólne stanowisko Rady z dnia 13 czerwca 2007 r. oraz stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia ... (dotychczas nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym); decyzja Rady z dnia ... (dotychczas nieopublikowana w Dzienniku Urzędowym).

⁽²⁾ Wspólne działanie 96/636/WSiSW z dnia 28 października 1996 r. przyjęte przez Radę na podstawie art. K.3 Traktatu o Unii Europejskiej w sprawie programu zachęt i wymiany przedstawicieli zawodów prawniczych w dziedzinie prawa cywilnego („Program Grotius”) (Dz.U. L 287 z 8.11.1996, str. 3); rozporządzenie Rady (WE) nr 290/2001 z dnia 12 lutego 2001 r. w sprawie przedłużenia obowiązywania programu zachęt i wymiany przedstawicieli zawodów prawniczych w dziedzinie prawa cywilnego („Program Grotius dla spraw cywilnych”) (Dz.U. L 43 z 14.2.2001, str. 1).

⁽³⁾ Decyzja nr 1496/98 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 czerwca 1998 r. ustanawiająca program działania na rzecz poprawy znajomości prawa wspólnotowego wśród przedstawicieli zawodów prawniczych (projekt Robert Schuman) (Dz.U. L 196 z 14.7.1998, str. 24).

⁽⁴⁾ Dz.U. L 115 z 1.5.2002, str. 1.

- (3) Podczas posiedzenia Rady Europejskiej w Brukseli w dniach 4 i 5 listopada 2004 r. Rada Europejska przyjęła Program haski: „Wzmacnianie wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości w Unii Europejskiej” ⁽⁵⁾ (zwany dalej „programem haskim”).

- (4) Rada i Komisja przyjęły w czerwcu 2005 r. plan działania służący realizacji programu haskiego ⁽⁶⁾.

- (5) Ambitne cele ustanowione przez Traktat i program haski powinny zostać osiągnięte poprzez stworzenie elastycznego i skutecznego programu, który ułatwi planowanie i realizację celów.

- (6) Program „Wymiar sprawiedliwości w sprawach cywilnych” powinien przewidywać podejmowanie przez Komisję inicjatyw, zgodnie z zasadą pomocniczości, w zakresie działań na rzecz wspierania organizacji propagujących i ułatwiających współpracę sądową w sprawach cywilnych oraz w zakresie działań na rzecz wspierania konkretnych projektów.

- (7) Program „Wymiar sprawiedliwości w sprawach cywilnych” o ogólnym zakresie mający na celu poprawę wzajemnego zrozumienia prawnych i sądowych systemów państw członkowskich przyczyni się do obniżenia barier we współpracy sądowej w sprawach cywilnych, co usprawni funkcjonowanie rynku wewnętrznego.

- (8) Zgodnie z programem haskim wzmocnienie wzajemnego zaufania wymaga wyraźnego wysiłku w celu zwiększenia wzajemnego zrozumienia między organami sądowymi i zrozumienia poszczególnych systemów prawnych. Szczególną uwagę i wsparcie pod tym względem należy skierować do europejskich sieci krajowych organów publicznych.

⁽⁵⁾ Dz.U. C 53 z 3.3.2005, str. 1.

⁽⁶⁾ Dz.U. C 198 z 12.8.2005, str. 1.

- (9) Niniejsza decyzja powinna przewidzieć możliwość współfinansowania działalności niektórych sieci europejskich w takim zakresie, w jakim wydatki ponoszone są na realizację celów leżących w ogólnym interesie europejskim. Współfinansowanie to nie powinno jednak oznaczać, że tego rodzaju sieci zostaną objęte jakimkolwiek przyszłym programem, ani stać na przeszkodzie temu, by inne sieci europejskie mogły korzystać ze wsparcia na swoją działalność zgodnie z niniejszą decyzją.
- (10) Wszelkie instytucje, stowarzyszenia lub sieci otrzymujące dotacje w ramach programu „Wymiar sprawiedliwości w sprawach cywilnych” powinny informować o wsparciu uzyskanym od Wspólnoty zgodnie z wytycznymi dotyczącymi widoczności finansowania, które mają być ustalone przez Komisję.
- (11) Niniejsza decyzja ustanawia kopertę finansową na cały okres trwania programu, która będzie podstawowym punktem odniesienia dla władzy budżetowej w rozumieniu pkt 37 Porozumienia międzyinstytucjonalnego z dnia 17 maja 2006 r. pomiędzy Parlamentem Europejskim, Radą i Komisją w sprawie dyscypliny budżetowej i należytego zarządzania finansami⁽¹⁾ w trakcie całorocznej procedury budżetowej.
- (12) W związku z tym, że cele niniejszej decyzji nie mogą być osiągnięte w sposób wystarczający przez państwa członkowskie, natomiast z uwagi na rozmiary i skutki programu możliwe jest ich lepsze osiągnięcie na poziomie Wspólnoty, Wspólnota może przyjąć środki zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu. Zgodnie z zasadą proporcjonalności określoną w tym artykule niniejsza decyzja nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tych celów.
- (13) Rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 1605/2002 z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie rozporządzenia finansowego mającego zastosowanie do budżetu ogólnego Wspólnot Europejskich⁽²⁾ (zwane dalej „rozporządzeniem finansowym”) oraz rozporządzenie Komisji (WE, Euratom) nr 2342/2002 z dnia 23 grudnia 2002 r. ustanawiające szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Rady (WE, Euratom) nr 1605/2002⁽³⁾, które zabezpieczają interesy finansowe Wspólnoty, muszą być stosowane z uwzględnieniem zasad prostoty i spójności w wyborze instrumentów budżetowych, ograniczenia liczby przypadków, w których Komisja jest bezpośrednio odpowiedzialna za wdrożenie i zarządzanie nimi, a także wymaganej proporcjonalności między poziomem środków a obciążeniem administracyjnym związanym z ich wykorzystaniem.
- (14) Należy również podjąć stosowne działania, aby zapobiec nieprawidłowościom i nadużyciom finansowym, oraz podjąć niezbędne kroki w celu odzyskania utraconych, nienależnie wypłaconych lub nieodpowiednio wykorzystanych środków, zgodnie z rozporządzeniem Rady (Euratom, WE) nr 2988/95 z dnia 18 grudnia 1995 r. w sprawie ochrony interesów finansowych Wspólnot⁽⁴⁾, rozporządzeniem Rady (Euratom, WE) nr 2185/96 z dnia 11 listopada 1996 r. w sprawie kontroli na miejscu oraz inspekcji przeprowadzanych przez Komisję w celu ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich przed nadużyciami finansowymi i innymi nieprawidłowościami⁽⁵⁾ oraz rozporządzeniem (WE) nr 1073/1999 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 25 maja 1999 r. dotyczącym dochodzeń prowadzonych przez Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF)⁽⁶⁾.
- (15) Rozporządzenie finansowe wymaga, aby dotacje operacyjne miały podstawę w akcie podstawowym.
- (16) Środki niezbędne do wprowadzenia w życie niniejszej decyzji powinny być przyjmowane zgodnie z decyzją Rady 1999/468/WE z dnia 28 czerwca 1999 r. ustanawiającą warunki wykonywania uprawnień wykonawczych przyznanych Komisji⁽⁷⁾ z rozróżnieniem środków podlegających procedurze zarządzania i środków podlegających procedurze doradczej, przy czym w pewnych przypadkach, z uwagi na większą skuteczność, właściwsze będzie zastosowanie procedury doradczej.
- (17) Zgodnie z art. 3 Protokołu w sprawie stanowiska Zjednoczonego Królestwa i Irlandii dołączonego do Traktatu o Unii Europejskiej oraz do Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, Zjednoczone Królestwo i Irlandia powiadomiły o swoim zamiarze uczestniczenia w przyjęciu i stosowaniu niniejszej decyzji.
- (18) Zgodnie z art. 1 i 2 Protokołu w sprawie stanowiska Danii dołączonego do Traktatu o Unii Europejskiej oraz do Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, Dania nie uczestniczy w przyjęciu niniejszej decyzji, nie jest nią związana ani nie podlega jej stosowaniu.
- (19) Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny wydał opinię⁽⁸⁾ w sprawie niniejszej decyzji.
- (20) W celu zapewnienia skutecznej i terminowej realizacji programu niniejsza decyzja powinna być stosowana od dnia 1 stycznia 2007 r.,

STANOWIĄ, CO NASTĘPUJE:

Artykuł 1

Ustanowienie programu

1. Niniejsza decyzja ustanawia program szczegółowy „Wymiar sprawiedliwości w sprawach cywilnych”, zwany dalej „programem”, jako część programu ogólnego „Prawa podstawowe i wymiar sprawiedliwości”, aby przyczynić się do stopniowego ustanowienia przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości.

⁽¹⁾ Dz.U. L 292 z 15.11.1996, str. 2.

⁽²⁾ Dz.U. L 136 z 31.5.1999, str. 1.

⁽³⁾ Dz.U. L 184 z 17.7.1999, str. 23. Decyzja zmieniona decyzją 2006/512/WE (Dz.U. L 200 z 22.7.2006, str. 11).

⁽⁴⁾ Dz.U. C 69 z 21.3.2006, str. 1.

⁽¹⁾ Dz.U. C 139 z 14.6.2006, str. 1.

⁽²⁾ Dz.U. L 248 z 16.9.2002, str. 1. Rozporządzenie zmienione rozporządzeniem (WE, Euratom) nr 1995/2006 (Dz.U. L 390 z 30.12.2006, str. 1).

⁽³⁾ Dz.U. L 357 z 31.12.2002, str. 1. Rozporządzenie ostatnio zmienione rozporządzeniem (WE, Euratom) nr 478/2007 (Dz.U. L 111 z 28.4.2007, str. 13).

⁽⁴⁾ Dz.U. L 312 z 23.12.1995, str. 1.

2. Program obejmuje okres od dnia 1 stycznia 2007 r. do dnia 31 grudnia 2013 r.

3. W niniejszej decyzji określenie „państwo członkowskie” oznacza państwa członkowskie z wyjątkiem Danii.

Artykuł 2

Cele ogólne

1. Cele ogólne programu są następujące:

- a) propagowanie współpracy sądowej celem przyczynienia się do utworzenia prawdziwego europejskiego obszaru sprawiedliwości w sprawach cywilnych, opartego na zasadzie wzajemnego uznawania i zaufania;
- b) wspieranie usuwania przeszkód zakłócających właściwy przebieg transgranicznych postępowań cywilnych w państwach członkowskich;
- c) doprowadzenie do poprawy codziennego życia osób fizycznych i przedsiębiorstw przez umożliwienie im dochodzenia swoich praw na terytorium całej Unii Europejskiej, w szczególności dzięki poprawie dostępu do wymiaru sprawiedliwości;
- d) rozwijanie kontaktów, wymiany informacji i tworzenia sieci pomiędzy organami prawnymi, sądowymi i administracyjnymi oraz zawodami prawniczymi — między innymi poprzez wspieranie szkoleń w dziedzinie sądownictwa, w celu poprawy wzajemnego zrozumienia między tymi organami i między przedstawicielami zawodów prawniczych.

2. Bez uszczerbku dla celów i kompetencji Wspólnoty cele ogólne programu przyczyniają się do rozwoju polityk wspólnotowych, a w szczególności do utworzenia obszaru sądownictwa.

Artykuł 3

Cele szczegółowe

Cele szczegółowe programu są następujące:

- a) rozwijanie współpracy sądowej w sprawach cywilnych w celu:
 - (i) zapewnienia pewności prawnej i poprawienia dostępu do wymiaru sprawiedliwości;
 - (ii) wspierania wzajemnego uznawania orzeczeń w sprawach cywilnych i handlowych;
 - (iii) eliminowania przeszkód, w odniesieniu do transgranicznych postępowań spornych, wynikających z rozbieżności w zakresie prawa cywilnego i postępowania cywilnego oraz wspierania w tym celu niezbędnej zgodności prawodawstwa;
 - (iv) zagwarantowania prawidłowego stosowania prawa przez unikanie sporów o właściwość;
- b) poszerzanie wzajemnej wiedzy o funkcjonujących w państwach członkowskich systemach prawnych i sądowych w sprawach cywilnych oraz propagowanie i wzmacnianie tworzenia sieci, wzajemnej współpracy, wymiany i rozpowszechniania informacji, doświadczeń i najlepszych wzorców;

- c) zapewnienie należytego wprowadzania w życie oraz prawidłowego i konkretnego stosowania i oceny instrumentów wspólnotowych w obszarze współpracy sądowej w sprawach cywilnych i handlowych;
- d) lepsze informowanie o systemach prawnych w państwach członkowskich i poprawa dostępu do wymiaru sprawiedliwości;
- e) promowanie szkoleń przedstawicieli zawodów prawniczych w zakresie prawa unijnego i wspólnotowego;
- f) ocena ogólnych warunków niezbędnych do wzmocnienia wzajemnego zaufania, przy jednoczesnym pełnym poszanowaniu niezawisłości władzy sądowniczej;
- g) ułatwienie działania Europejskiej Sieci Sądowej w sprawach cywilnych i handlowych, ustanowionej decyzją Rady 2001/470/WE⁽¹⁾.

Artykuł 4

Działania

Z myślą o realizacji celów ogólnych i szczegółowych określonych w art. 2 i 3 program wspiera następujące rodzaje działań na warunkach określonych w rocznych programach prac, o których mowa w art. 9 ust. 2:

- a) działania szczegółowe inicjowane przez Komisję, takie jak studia i badania naukowe, badania opinii publicznej i sondaże, określanie wskaźników i wspólnych metodologii, gromadzenie, opracowywanie i rozpowszechnianie danych i statystyk, seminaria, konferencje i spotkania ekspertów, organizacja kampanii i imprez publicznych, tworzenie i obsługa witryn internetowych, przygotowywanie i rozpowszechnianie materiałów informacyjnych, wspieranie sieci ekspertów krajowych i zarządzanie tymi sieciami oraz działania w zakresie analizy, monitorowania i oceny; lub
- b) szczegółowe projekty ponadnarodowe o znaczeniu wspólnotowym przedstawione przez organ lub jakąkolwiek inną instytucję państwa członkowskiego, organizację międzynarodową lub organizację pozarządową i w każdym przypadku dotyczące co najmniej dwóch państw członkowskich lub co najmniej jednego państwa członkowskiego i jednego innego państwa, które może być krajem przystępującym albo krajem kandydującym; lub
- c) działalność organizacji pozarządowych lub innych podmiotów realizujących cele leżące w ogólnym interesie europejskim zgodnie z celami ogólnymi programu na warunkach określonych w rocznych programach prac; lub
- d) dotacje operacyjne przeznaczone na współfinansowanie wydatków związanych ze stałym programem prac europejskiej sieci naczelnych rad sądownictwa oraz sieci prezesów sądów najwyższych Unii Europejskiej w zakresie, w jakim wydatki te są przeznaczone na osiągnięcie celów leżących w ogólnym interesie europejskim przez propagowanie wymiany poglądów i doświadczeń w sprawach dotyczących prawnictwa, organizacji i działań członków tych sieci w ramach wykonywania przez nich funkcji sądowych lub doradczych w kwestiach związanych z prawem wspólnotowym.

⁽¹⁾ Dz.U. L 174 z 27.6.2001, str. 25.

Artykuł 5**Uczestnictwo**

1. W działaniach objętych programem mogą uczestniczyć następujące kraje: kraje przystępujące, kraje kandydujące oraz kraje Bałkanów Zachodnich objęte procesem stabilizacji i stowarzyszenia, zgodnie z warunkami określonymi w odpowiednich układach o stowarzyszeniu lub dodatkowych protokołach do nich dotyczących uczestnictwa w programach Wspólnoty zawartych z tymi krajami lub takich, które zostaną zawarte w przyszłości.

2. W projektach mogą uczestniczyć przedstawiciele zawodów prawniczych z Danii, z krajów kandydujących nieuczestniczących w programie, o ile pomoże to w przygotowaniu tych krajów do przystąpienia, lub z innych krajów trzecich nieuczestniczących w programie, o ile służy to celom projektów.

Artykuł 6**Grupy docelowe**

1. Program przeznaczony jest między innymi dla przedstawicieli zawodów prawniczych, dla organów krajowych oraz dla ogółu obywateli Unii.

2. Do celów niniejszej decyzji określenie „przedstawiciele zawodów prawniczych” oznacza sędziów, prokuratorów, adwokatów, radców prawnych, notariuszy, personel akademicki i naukowy, urzędników ministerstw, urzędników sądowych, komorników, tłumaczy sądowych i przedstawicieli innych zawodów związanych z sądownictwem w dziedzinie prawa cywilnego.

Artykuł 7**Dostęp do programu**

Dostęp do programu jest otwarty dla instytucji oraz organizacji publicznych lub prywatnych, w tym organizacji zawodowych, szkół wyższych, instytutów badawczych, instytutów kształcenia zawodowego dla przedstawicieli zawodów prawniczych, organizacji międzynarodowych oraz dla organizacji pozarządowych w państwach członkowskich.

Artykuł 8**Rodzaje wsparcia**

1. Finansowanie wspólnotowe może przyjmować następujące formy prawne:

- a) dotacje;
- b) zamówienia publiczne.

2. Dotacje wspólnotowe są przyznawane w następstwie zaproszeń do składania wniosków i są udzielane w formie dotacji operacyjnych i dotacji na działania. Maksymalną stawkę współfinansowania określa się w rocznych programach prac.

3. Ponadto wprowadza się przepis dotyczący wydatków na środki towarzyszące w drodze zamówień publicznych, w którym to przypadku finansowanie wspólnotowe przeznacza się na zakup towarów i usług. Obejmuje to między innymi wydatki na informowanie i komunikowanie, przygotowanie, wdrażanie, monitorowanie, kontrolę oraz ocenę projektów, polityk, programów i prawodawstwa.

Artykuł 9**Środki wykonawcze**

1. Komisja realizuje pomoc finansową Wspólnoty zgodnie z rozporządzeniem finansowym.

2. W celu realizacji programu Komisja, w ramach celów ogólnych określonych w art. 2, przyjmuje roczne programy prac określające cele szczegółowe, priorytety tematyczne, środki towarzyszące, o których mowa w art. 8 ust. 3, i w razie konieczności — wykaz innych działań.

3. Roczne programy prac są przyjmowane zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 10 ust. 2.

4. Procedury oceny i przyznawania dotacji na działania uwzględniają między innymi następujące kryteria:

- a) zgodność proponowanego działania z rocznym programem prac, celami określonymi w art. 2 i 3 oraz rodzajami działań środkami określonymi w art. 4;
- b) jakość proponowanego działania pod względem jego koncepcji, organizacji, sposobu przedstawienia i oczekiwanych wyników;
- c) wysokość kwoty finansowania wspólnotowego przedstawioną we wniosku i jej adekwatność w odniesieniu do oczekiwanych wyników;
- d) wpływ oczekiwanych wyników na cele określone w art. 2 i 3 oraz na działania, o których mowa w art. 4.

5. Wnioski o dotacje operacyjne, o których mowa w art. 4 lit. d), ocenia się między innymi pod kątem:

- a) spójności z celami programu,
- b) jakości planowanych działań,
- c) prawdopodobnego efektu mnożnikowego wywieranego na adresatów tych działań,
- d) geograficznego aspektu skutków przeprowadzonych działań,
- e) zaangażowania obywateli w struktury organizacyjne stosowanych podmiotów,
- f) stosunku kosztów do korzyści proponowanego działania.

6. Komisja rozpatruje każde proponowane działanie przedłożone jej zgodnie z art. 4 lit. b) i c). Decyzje dotyczące tych działań podejmowane są zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 11 ust. 2.

Artykuł 10

Komitet zarządzający

1. Komisja jest wspierana przez komitet zarządzający.
2. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 4 i 7 decyzji 1999/468/WE, z uwzględnieniem przepisów art. 8 tej decyzji.

Okres, o którym mowa w art. 4 ust. 3 decyzji 1999/468/WE, ustala się na trzy miesiące.

Artykuł 11

Komitet doradczy

1. Komisja jest wspierana przez komitet doradczy.
2. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 3 i 7 decyzji 1999/468/WE, z uwzględnieniem przepisów art. 8 tej decyzji.

Artykuł 12

Komplementarność

1. Dąży się do synergii i komplementarności z innymi instrumentami Wspólnoty, w szczególności z programem szczegółowym „Wymiar sprawiedliwości w sprawach karnych” jako części programu ogólnego „Prawa podstawowe i wymiar sprawiedliwości” oraz z programami ogólnymi „Bezpieczeństwo i ochrona wolności” i „Solidarność i zarządzanie przepływami migracyjnymi”. Element statystyczny informacji o wymiarze sprawiedliwości w sprawach cywilnych opracowuje się we współpracy z państwami członkowskimi, w miarę potrzeby przy wykorzystaniu wspólnotowego programu statystycznego.
2. Na zasadzie wyjątku program może mieć wspólne środki z innymi instrumentami Wspólnoty, w szczególności z programem szczegółowym „Wymiar sprawiedliwości w sprawach karnych” jako część programu ogólnego „Prawa podstawowe i wymiar sprawiedliwości”, w celu realizacji działań spełniających cele obu programów.
3. Działania finansowane na mocy niniejszej decyzji nie otrzymują pomocy finansowej w tym samym celu z innych instrumentów finansowych Unii lub Wspólnoty. Beneficjenci programu dostarczają Komisji informacje na temat finansowania otrzymanego z budżetu ogólnego Unii Europejskiej oraz z innych źródeł, a także na temat bieżących wniosków o finansowanie.

Artykuł 13

Środki budżetowe

1. Ustala się kopertę finansową na realizację niniejszej decyzji w wysokości 109 300 000 EUR na okres wskazany w art. 1.
2. Środki budżetowe przydzielone na działania przewidziane w niniejszym programie zapisuje się w rocznych środkach budżetu ogólnego Unii Europejskiej. Dostępne roczne środki

zatwierdza władza budżetowa w granicach wyznaczonych przez ramy finansowe.

Artykuł 14

Monitorowanie

1. Komisja zapewnia, aby beneficjent przedłożył sprawozdania techniczne i finansowe na temat postępu prac dla każdego działania finansowanego w ramach programu oraz aby sprawozdanie końcowe zostało przedłożone w terminie trzech miesięcy od zakończenia działania. Komisja określa formę i treść sprawozdań. Komisja udostępnia te sprawozdania państwom członkowskim.
2. Bez uszczerbku dla kontroli przeprowadzanych przez Trybunał Obrachunkowy we współpracy z właściwymi krajowymi instytucjami lub służbami kontrolnymi zgodnie z art. 248 Traktatu oraz dla wszelkich kontroli przeprowadzanych zgodnie z art. 279 ust. 1 akapit pierwszy lit. b) Traktatu, urzędnicy i inni pracownicy Komisji mogą przeprowadzać kontrole na miejscu, w tym kontrole wrywkowe, dotyczące działań finansowanych w ramach programu.
3. Komisja zapewnia, aby kontrakty i umowy zawierane w związku z realizacją programu przewidywały w szczególności nadzór i kontrolę finansową ze strony Komisji (lub upoważnionego przez nią przedstawiciela), w razie konieczności za pomocą kontroli przeprowadzanych wrywkowo, oraz kontroli prowadzonych przez Trybunał Obrachunkowy.
4. Komisja zapewnia, aby przez okres pięciu lat od daty dokonania ostatniej płatności w związku z jakimkolwiek działaniem beneficjent korzystający ze wsparcia finansowego zachował do dyspozycji Komisji wszelkie dokumenty poświadczające wydatki związane z tym działaniem.
5. Na podstawie wyników sprawozdań i kontroli wrywkowych, o których mowa w ust. 1 i 2, Komisja zapewnia w razie konieczności korektę pierwotnie zatwierdzonej wysokości pomocy finansowej lub warunków jej przydziału, a także harmonogramu płatności.
6. Komisja zapewnia podjęcie wszelkich innych niezbędnych kroków w celu sprawdzenia, czy finansowane działania są przeprowadzane prawidłowo i zgodnie z przepisami niniejszej decyzji i rozporządzenia finansowego.

Artykuł 15

Ochrona interesów finansowych Wspólnoty

1. Podczas realizacji działań finansowanych na mocy niniejszej decyzji Komisja zapewnia ochronę interesów finansowych Wspólnoty przez zastosowanie środków zapobiegających nadużyciom finansowym, korupcji i wszelkim innym nielegalnym działaniom, poprzez skuteczne kontrole, odzyskiwanie nienależycie wypłaconych kwot oraz, w przypadku wykrycia nieprawidłowości, poprzez system skutecznych, proporcjonalnych i odstraszających sankcji, zgodnie z rozporządzeniami (WE, Euratom) nr 2988/95, (Euratom, WE) nr 2185/96 oraz (WE) nr 1073/1999.

2. W przypadku działań wspólnotowych finansowanych w ramach niniejszej decyzji, do wszelkich naruszeń przepisów prawa wspólnotowego, w tym także do naruszeń zobowiązania umownego ustanowionego na podstawie programu, wynikających z działania lub zaniechania podmiotu gospodarczego, które przez nieuzasadnioną pozycję wydatków przynoszą lub mogłyby przynieść szkodę budżetowi ogólnemu Unii Europejskiej lub budżetom zarządzanym przez Wspólnoty Europejskie, stosuje się przepisy rozporządzeń (WE, Euratom) nr 2988/95 oraz (Euratom, WE) nr 2185/96.

3. Komisja zapewnia, aby kwota pomocy finansowej przydzielona na dane działanie została obniżona, zawieszona lub odzyskana, jeżeli stwierdzone zostaną nieprawidłowości, w tym niezgodność z przepisami niniejszej decyzji lub decyzji indywidualnej lub z postanowieniami danego kontraktu lub umowy o przyznaniu pomocy finansowej, lub też jeżeli okaże się, że dane działanie zostało bez uprzedniej zgody Komisji zmienione w sposób sprzeczny z charakterem lub warunkami realizacji projektu.

4. Jeżeli nie dotrzymano terminów lub jeżeli stan realizacji danego działania uzasadnia jedynie część przydzielonej pomocy finansowej, beneficjent przedstawia Komisji uwagi w określonym terminie. W przypadku gdy beneficjent nie udzieli satysfakcjonującej odpowiedzi, Komisja zapewnia, aby pozostała część pomocy finansowej mogła być anulowana oraz aby zwrócono się o zwrot już wypłaconych kwot.

5. Komisja zapewnia, aby wszelkie nienależycie wypłacone kwoty zostały jej zwrócone. Od kwot, które nie zostały zwrócone w odpowiednim czasie, naliczane są odsetki zgodnie z warunkami określonymi w rozporządzeniu finansowym.

Artykuł 16

Ocena

1. Program jest regularnie monitorowany w celu obserwowania postępów w realizacji prowadzonych w jego ramach działań.

2. Komisja zapewnia regularną, niezależną i zewnętrzną ocenę programu.

3. Komisja przedkłada Parlamentowi Europejskiemu i Radzie:

- a) coroczną prezentację na temat realizacji programu;
- b) okresowe sprawozdanie oceniające na temat uzyskanych wyników oraz jakościowych i ilościowych aspektów realizacji niniejszego programu, w tym na temat prac wykonanych przez beneficjentów dotacji operacyjnych, o których mowa w art. 4 lit. d) — nie później niż do dnia 31 marca 2011 r.;
- c) komunikat w sprawie kontynuacji programu — nie później niż do dnia 30 sierpnia 2012 r.;
- d) sprawozdanie z oceny *ex post* — nie później niż do dnia 31 grudnia 2014 r.

Artykuł 17

Publikacja wykazu działań

Komisja co roku publikuje wykaz działań finansowanych w ramach programu wraz z krótkim opisem każdego projektu.

Artykuł 18

Uwidocznienie wsparcia

Komisja ustala wytyczne dla zapewnienia uwidocznienia finansowania przyznanego na mocy niniejszej decyzji.

Artykuł 19

Wejście w życie

Niniejsza decyzja wchodzi w życie dwudziestego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejszą decyzję stosuje się od dnia 1 stycznia 2007 r.

Sporządzono w Brukseli dnia ...

W imieniu Parlamentu
Europejskiego
Przewodniczący

W imieniu Rady
Przewodniczący

UZASADNIENIE RADY

I. WSTĘP

Na posiedzeniu w dniach 19 i 20 kwietnia 2007 r. ⁽¹⁾ Rada osiągnęła porozumienie polityczne w sprawie tekstu projektu decyzji ustanawiającej na lata 2007-2013 program szczegółowy „Wymiar sprawiedliwości w sprawach cywilnych” jako część programu ogólnego „Prawa podstawowe i wymiar sprawiedliwości”.

W związku z powyższym porozumieniem politycznym Rada jednomyślnie przyjęła wspólne stanowisko w dniu 13 czerwca 2007 r.

II. ANALIZA WSPÓLNEGO STANOWISKA

Wspólne stanowisko Rady w znacznym stopniu odzwierciedla stanowisko Parlamentu Europejskiego przyjęte w pierwszym czytaniu w dniu 14 grudnia 2006 r. ⁽²⁾. Większość poprawek przyjętych przez Parlament Europejski została uwzględniona we wspólnym stanowisku, które w związku z tym jest zgodne z życzeniami wyrażonymi przez Parlament Europejski i zaakceptowanymi przez Radę ⁽³⁾ podczas nieformalnych spotkań prowadzących do przyjęcia stanowiska Parlamentu Europejskiego w pierwszym czytaniu.

Jedynymi poprawkami niezaakceptowanymi przez Radę są poprawki dotyczące procedury komitetu, czyli część motywu 13 (nowy motyw 16), art. 9 ust. 3 i art. 10A (nowy art. 10). Zgodnie z uprzednimi wyjaśnieniami Rady skierowanymi do Parlamentu Europejskiego w październiku 2006 r., Rada jest zdania, że postulowana przez Parlament Europejski procedura regulacyjna połączona z kontrolą nie jest odpowiednią procedurą komitetu do celów przyjmowania rocznych programów prac. Uprawnienia wykonawcze przyznane Komisji w tym zakresie nie służą dokonywaniu zmian w tekście aktu podstawowego poprzez wykreślenie, zastąpienie lub uzupełnienie jego części za pomocą nowych innych niż istotne elementów. Przeciwnie, pozwalają one na zastosowanie istniejących przepisów aktu podstawowego bez dawania Komisji możliwości wprowadzania nowych elementów do tego aktu, czyli „uzupełniania” go. We wspólnym stanowisku Rada utrzymuje zatem procedurę zarządzania przewidzianą w tekście porozumienia ogólnego ⁽⁴⁾, potwierdzonego na posiedzeniu Rady WSiSW w dniu 24 lipca 2006 r.

III. WNIOSEK

Rada uważa, że w tekście wspólnego stanowiska osiągnięto właściwą równowagę oraz najlepszy możliwy kompromis.

⁽¹⁾ Dok. 8021/07 JUSTCIV 72 CODEC 305.

⁽²⁾ Dok. 16587/06 CODEC 1524 JUSTCIV 279.

⁽³⁾ Dok. 14546/06 JUSTCIV 235 CODEC 1188.

⁽⁴⁾ Dok. 5288/1/06 REV 1 JUSTCIV 5 CODEC 27 + COR 1.